

Datganiad Amgueddfa Cymru: Effaith Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 24/25

Ar 19 Rhagfyr, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei chyllideb ddrafft ar gyfer 2024-2025, gan gyflwyno toriad ariannol o 10.5% i Amgueddfa Cymru.

Mae'r toriad hwn o 10.5% yn cynrychioli gostyngiad o £3 miliwn mewn cyllid Cymorth Grant. Yn ogystal, mae Amgueddfa Cymru yn parhau i wynebu diffyg o £1.5 miliwn o flwyddyn i flwyddyn, sy'n golygu bod yn rhaid i Amgueddfa Cymru leihau ei chyllideb refeniw ar gyfer 2024/25 gan £4.5 miliwn erbyn diwedd mis Mawrth.

Dyma'r toriad mwyaf i gyllideb yn hanes yr Amgueddfa, a bydd yn cael effaith fawr ar waith Amgueddfa Cymru o ddydd i ddydd. Er mwyn sicrhau y gall y sefydliad barhau i weithredu o dan y gyllideb newydd, mae Amgueddfa Cymru yn gorfod ystyried gwahanol ffyrdd o arbed arian, gan gynnwys newid trefniadau gweithredu, edrych ar effeithlonrwydd costau, ac o bosibl colli swyddi.

Mae 90% o'r incwm a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru yn cael ei wario ar gostau staff. Er ein bod yn edrych ar ffyrdd newydd o gynhyrchu incwm, yn ogystal â ffyrdd o leihau costau gweithredol eraill, bydd rhaid i'r rhan fwyaf o'r gostyngiad ddod drwy leihau swyddi. O ganlyniad, gyda chymeradwyaeth Llywodraeth Cymru, rydyn ni'n rhedeg cynlluniau diswyddo gwirfoddol a diswyddo gorfodol ar draws y sefydliad.

Mae hwn yn gyfnod cythryblus i Amgueddfa Cymru, a'r flaenoriaeth dros yr wythnosau a'r misoedd i ddod yw darparu gofal a chefnogaeth i'n staff a'n gwirfoddolwyr. Rydyn ni wedi bod yn ymgynghori â'r undebau llafur drwy gydol y broses.

Dyweddodd Jane Richardson, Prif Weithredwr Amgueddfa Cymru:

“Rhaid i ni sylweddoli y bydd effeithiau hirdymor y toriadau hyn ar Amgueddfa Cymru, a'r sector diwylliant yng Nghymru, yn sylweddol. Rydyn ni eisoes yn gweithio mewn hinsawdd economaidd hynod heriol ar ôl Covid, wrth i ni geisio rheoli risgiau er mwyn gwarchod, diogelu a hyrwyddo'r casgliad cenedlaethol.

“Mae'r sefyllfa hon yn heriol i bawb, ac rydyn ni'n cydnabod y bydd rhaid i ni wneud penderfyniadau ariannol anodd. Byddwn ni'n canolbwyntio ar gyflawni ein pwrpas creiddiol, sef ysbrydoli addysg a mwynhad i bawb drwy gyfrwng casgliad cenedlaethol Cymru.”

Mae Amgueddfa Cymru yn croesawu dros 1.3 miliwn o ymwelwyr y flwyddyn i'w saith amgueddfa a chanolfan gasgliadau, ac yn gyfrifol am warchod a gofalu am gasgliad cenedlaethol Cymru – dros 5 miliwn eitem o bwysigrwydd hanesyddol a

diwylliannol. Yr Amgueddfa yw un o ddarparwyr mwyaf Cymru o addysg tu allan i'r ystafell ddosbarth – bob blwyddyn bydd dros 200,000 o blant a phobl ifanc yn defnyddio adnoddau addysg yr Amgueddfa, sy'n seiliedig ar y casgliadau.

Dywedodd Jane Richardson:

“Mae'n rhaid i ni edrych eto ar beth yw Amgueddfa Cymru, beth rydyn ni'n ei gynrychioli a beth rydyn ni'n ei gyflawni. Mae gwahanol gyfleoedd ac opsiynau i'w hystyried, ond nid yw am fod yn hawdd ac mae llawer mwy o heriau ar y gorwel.

“Mae'r casgliad cenedlaethol yn drysor diwylliannol gwerthfawr sy'n perthyn i holl bobl Cymru. Mae'n adnodd i bawb ei ddefnyddio a'i fwynhau yn eu cymunedau, yn ein teulu o amgueddfeydd, ac yn ddigidol. Mae'n cynrychioli ac yn dathlu celf, hanes, gwyddoniaeth, a straeon amrywiol Cymru. Mae felly'n hanfodol ein bod yn taclo'r her ariannol hon gyda'r nod o greu Amgueddfa Cymru sy'n addas ar gyfer y dyfodol.”

Nodiadau i olygyddion

- Mae Amgueddfa Cymru yn Gorff Gweithredol a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Fe'i sefydlwyd gan Siarter Frenhinol, ac mae'n derbyn canran uchel o'i nawdd gan Lywodraeth Cymru. Rydyn ni hefyd yn elusen gofrestrdedig, ac yn ddarostyngedig i oruchwyliaeth reoleiddiol y Comisiwn Elusennau.
- Rydyn ni'n elusen, ac mae ein teulu o saith amgueddfa a chanolfan gasgliadau wedi'u gwasgaru ar draws Cymru. Ond rydyn ni'n fwy nag adeiladau. Mae ein hamgueddfeydd yn ganolfannau cymunedol pwysig sy'n ymestyn tu hwnt i'w milltir sgwâr. Ein nod yw ysbrydoli pawb drwy stori Cymru, gan gydnabod bod gan bawb rywbeth i'w gyfrannu drwy ein hamgueddfeydd, rhaglenni, casgliadau a'r gwaith yr ydym yn ei wneud.

Ffeithiau a Ffigurau 2022-23:

- Croesawodd Amgueddfa Cymru 1,308,628 o ymwelwyr.
- Rhoddodd 604 gwirfoddolwr 26,273 awr o'u hamser i Amgueddfa Cymru.
- Ymwelodd dros 2.3 miliwn o bobl â'n gwefan.
- Benthycwyd eitemau o'r casgliad cenedlaethol i 20 o'r 22 ardal awdurdod lleol yng Nghymru.
- Cynhaliodd Amgueddfa Cymru 39 o brojectau ymchwil yn ymwneud â chelf, hanes a gwyddoniaeth.
- Mae pobl o 227 o leoliadau wedi ymweld â gwefan Amgueddfa Cymru.
- Mae 30,000 o ddelweddau o weithiau celf o'r Casgliad Celf Gyfoes Cenedlaethol wedi cael eu digideiddio ac ar gael ar wefan celfarycyd.cymru.
- Deg Atyniad am Ddim i Ymwelwyr Gorau y DU gan gylchgrawn Which? wedi rhoi Sain Ffagan ar y brig ac Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn bumed eleni.
- Dathlodd Big Pit ei ben-blwydd yn 40 oed gyda digwyddiadau i'r cyhoedd ac i'r staff. Cafodd hefyd ei enwi'n un o'r atyniadau am ddim gorau i ymwelwyr yng nghylchgrawn *You*.

Amgueddfa Cymru Statement: Impact of Welsh Government 24/25 Draft Budget

On 19th December, the Welsh Government announced its 2024-2025 draft budget, presenting Amgueddfa Cymru – Museum Wales with a financial cut of 10.5%.

The 10.5% cut represents a £3m reduction in Grant in Aid funding. In addition, Amgueddfa Cymru continues to incur a year-on-year deficit of £1.5m, meaning that Amgueddfa Cymru must reduce its 2024/25 revenue budget by £4.5m by end of March.

This represents the largest funding cut in the museum's history and will have a sizeable impact on Amgueddfa Cymru's day-to-day operations. To ensure that the organisation can continue to operate within the revised budgets, Amgueddfa Cymru is having to consider different cost-saving options including changing operating arrangements, cost efficiencies, and potential job losses.

90% of the income received from Welsh Government is spent on staff costs. Whilst we are exploring new income generation opportunities as well as other operational costs, most of the reduction will need to be met by reduction of posts. As a result, with the Welsh Government's approval, we are running voluntary severance and compulsory redundancies across the whole of the organisation.

This is an unsettling period for Amgueddfa Cymru, and the priority is to provide care and support to our staff and volunteers over the coming weeks and months. Consultations with trade union colleagues have been taking place throughout the process.

Amgueddfa Cymru Chief Executive, Jane Richardson said:

“We shouldn't underestimate the long-lasting effect these cuts will have on Amgueddfa Cymru and the wider culture sector in Wales. We are already working within an extremely challenging financial environment post-Covid as we try and manage the ongoing risks to protecting, preserving, and promoting the national collection.

“This financial situation is challenging for everyone, and we recognise that we must make difficult financial decisions. We will focus on delivering on our core purpose of inspiring learning and enjoyment for everyone through the national collection of Wales.”

Welcoming over 1.3 million visitors a year to its family of seven national museums and Collection Centre, Amgueddfa Cymru is responsible for conserving and caring for the national collection of Wales, made up of over 5 million items of significant historic and cultural value. Each year over 200,000 children and young people

engage in the museum's collections-based learning programmes resources, making it one of the largest providers of learning outside of the classroom in Wales.

Jane Richardson stated:

"We have to look again at what Amgueddfa Cymru is, what we represent and what we deliver. There are different opportunities and options to consider, but it's not going to be easy and there will be many more challenges ahead.

"The national collection is a precious cultural treasure that belongs to all the people of Wales. It is a resource for everyone to explore, enjoy and experience in their own communities, in our family of museums and digitally. It represents and celebrates art, history, science, and the diverse stories of Wales. It is therefore imperative that we tackle this financial challenge head on with the view of creating an Amgueddfa Cymru fit for the future."

Notes to editors

- Amgueddfa Cymru – Museum Wales is an Executive Welsh Government Sponsored Body, established by Royal Charter, and receives a large percentage of its funding from the Welsh Government. We are also a registered charity, subject to the regulatory oversight of the Charity Commission.
- Amgueddfa Cymru – Museum Wales is a charity, and a family of seven national museums and one collections centre located across Wales. But we're more than our buildings. Our sites are vital community spaces that reach far beyond their location on a map. Our aim is to inspire everyone we reach through Wales's story, and we recognise that everyone has something to contribute through our museums, collections and the work we do.
- **2022-23 Facts and Figures:**
  - Amgueddfa Cymru welcomed 1,308,628 visitors.
  - 604 volunteer donated 26,273 hours of their time to Amgueddfa Cymru.
  - Over 2.3 million people visited our website.
  - The national collection has been loaned to 20 of 22 local authority areas in Wales.
  - Amgueddfa Cymru ran 39 research projects covering art, history, and science.
  - People from 227 locations have visited the Amgueddfa Cymru website.
  - 30,000 images of artworks from the National Contemporary Art Collection have been digitised and made available on the celfarycyd.wales website.
- This year St Fagans came top in Which? Top Ten UK Free Visitor Attractions, with National Museum Cardiff positioned in fifth.
- In 2023 Big Pit celebrated its 40th Anniversary with both public and staff events. It was also named one of the top free visitor attractions in You Magazine.